

Övning 12

③

①

Jowan@kth.se

06/10/2017

12.1] Rotationsvolym

Rotationsvolymen V som genereras när ytan mellan kurvan $y=f(x)$, då $a \leq x \leq b$, och x -axeln roteras ett varv runt x -axeln ges av:

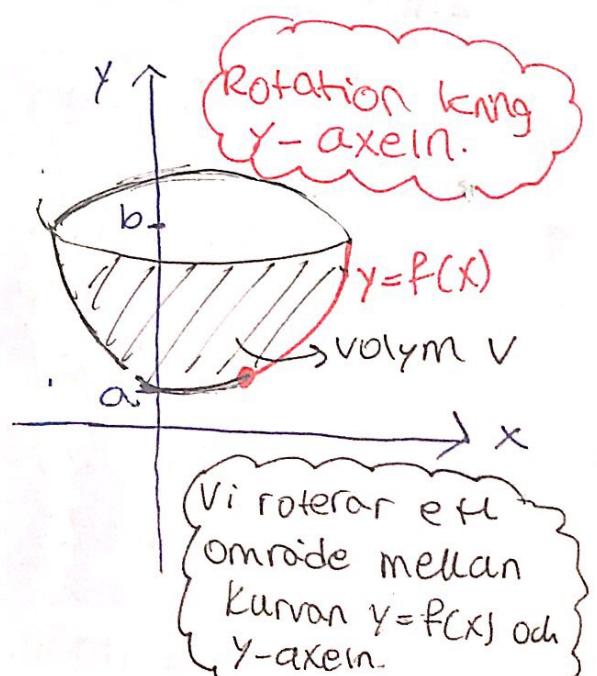
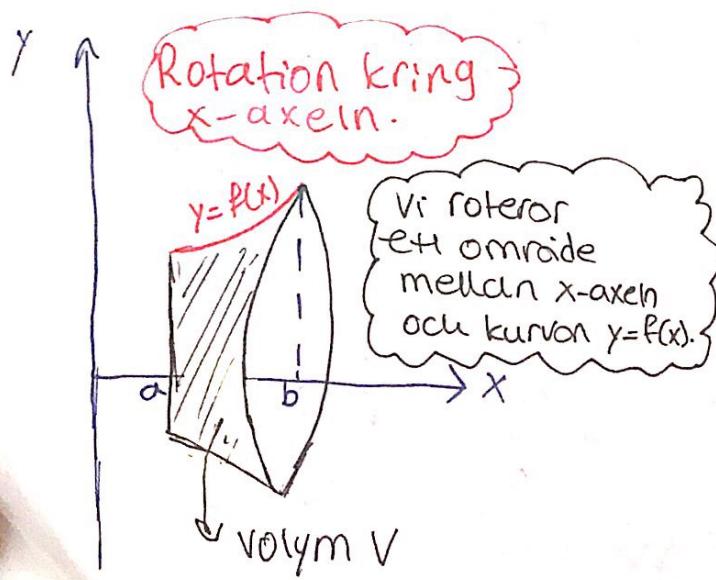
$$\bullet V_x = \int_a^b \pi (f(x))^2 dx$$

Rotation kring
x-axeln

Rotationsvolymen V som genereras när ytan mellan kurvan $y=f(x)$, då $a \leq x \leq b$, och x -axeln roteras ett varv runt y -axeln ges av:

$$\bullet V_y = \int_a^b 2\pi x f(x) dx$$

Rotation kring
y-axeln

2] Räkning på tavlan

Tentamen 2012-10-17

4] Beräkna volymen av den kropp som uppstår
då det begränsade området som begränsas av
x-axeln och kurvan

$$y = \sqrt{x(4-x^2)}, \quad x \geq 0$$

roteras kring x-axeln.

Lös] $y = \sqrt{x(4-x^2)}$ är definierad om och om
endast:

$$x(4-x^2) \geq 0 \quad \text{då } x \geq 0$$

Vi får då $0 \leq x \leq 2$

$x_1=0$
 $x_2=2$
 $x_3=-2$ kommer ej med

Enligt formel får vi:

$$V_x = \pi \int_a^b (f(x))^2 dx \iff V_x = \pi \int_0^2 (\sqrt{x(4-x^2)})^2 dx \iff$$

$$V_x = \pi \int_0^2 x(4-x^2) dx \iff V_x = \pi \int_0^2 (4x - x^3) dx$$

Nu kan vi beräkna integralen.

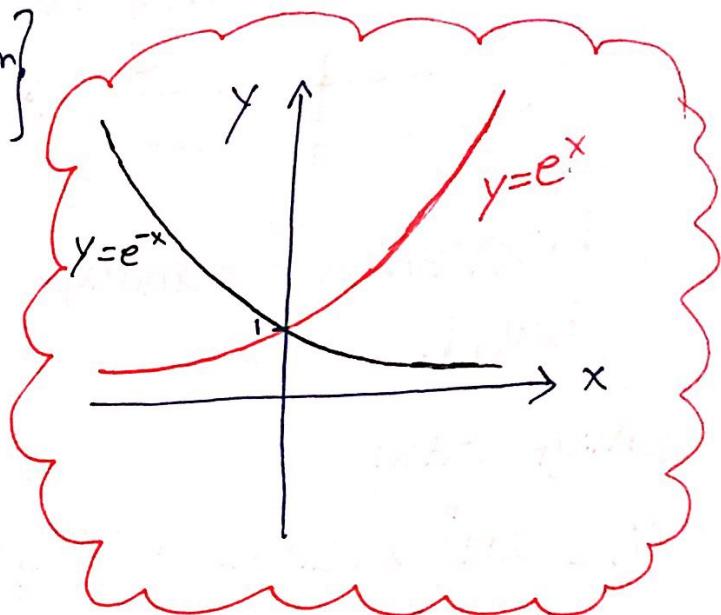
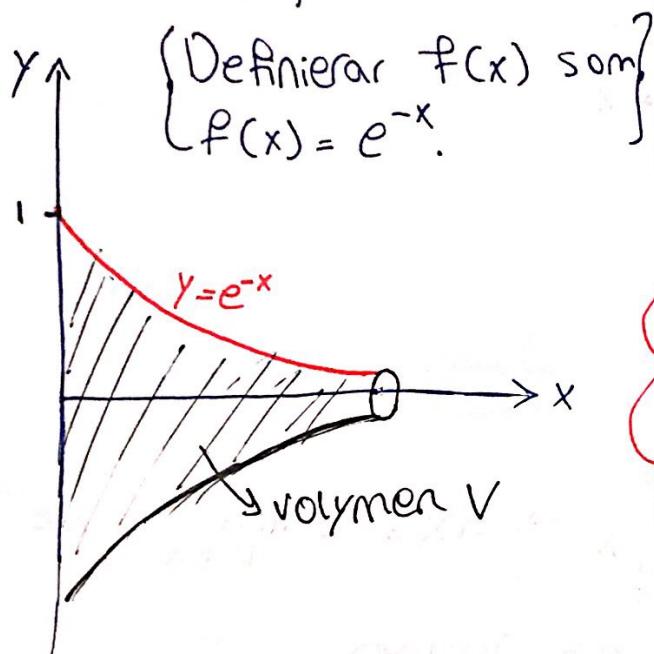
$$V_x = \pi \int_0^2 (4x - x^3) dx = \pi \left[\frac{4x^2}{2} - \frac{x^4}{4} \right]_0^2 =$$

$$\pi \left[2x^2 - \frac{x^4}{4} \right]_0^2 = \pi \left(\underline{\underline{2 \cdot 2^2}} - \underline{\underline{\frac{2^4}{4}}} - \left(\underline{\underline{2 \cdot 0^2}} - \underline{\underline{\frac{0^4}{4}}} \right) \right) = 4\pi$$

Svar: $V_x = 4\pi$

↳ Låt området som begränsas av $y = e^{-x}$ och ③
 $y=0$, till höger om $x=0$, rotera kring x -axeln, samt
 y -axeln.

Lös] Vi börjar med rotationsvolymen kring x -axeln.

kropp med oändlig längd.

Enligt satsen:

$$V_x = \pi \int_a^b (f(x))^2 dx = \pi \int_0^\infty (e^{-x})^2 dx = \pi \int_0^\infty e^{-2x} dx =$$

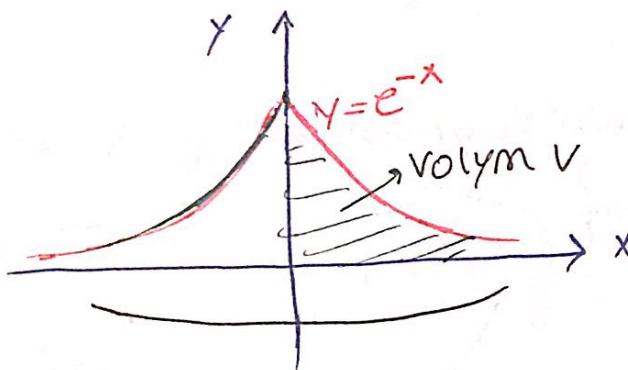
$$\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^R e^{-2x} dx = \pi \lim_{R \rightarrow \infty} \left[-\frac{1}{2} e^{-2x} \right]_0^R =$$

$$\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \left(\left(-\frac{1}{2} e^{-2R} \right) - \left(-\frac{1}{2} e^{-2 \cdot 0} \right) \right) = \pi \lim_{R \rightarrow \infty} \left(-\frac{1}{2} e^{-2R} + \frac{1}{2} \right) =$$

$\underbrace{= -\frac{1}{2}}$

$$\pi \left(0 + \frac{1}{2} \right) = \frac{\pi}{2} \text{ v.e.}$$

vi går vidare till att beräkna rotationsvolymen kring y-axeln.

kroppen har oändligt
bredd.

Enligt sats:

$$V_y = 2\pi \int_a^{\infty} x f(x) dx = 2\pi \int_0^{\infty} x e^{-x} dx = 2\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^{\infty} x e^{-x} dx$$

Vi ser att vi måste partiell integrera

$$2\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^{\infty} x e^{-x} dx \left\{ \begin{array}{l} u' = e^{-x} \quad u = -e^{-x} \\ v = x \quad v' = 1 \end{array} \right\} =$$

$$2\pi \left(\lim_{R \rightarrow \infty} \left[-xe^{-x} \right]_0^R - \lim_{R \rightarrow \infty} \int_0^R -e^{-x} dx \right) =$$

$$2\pi \left(\lim_{R \rightarrow \infty} \left(-Re^{-R} - (-0e^0) \right) + \lim_{R \rightarrow \infty} \left[-e^{-x} \right]_0^R \right) =$$

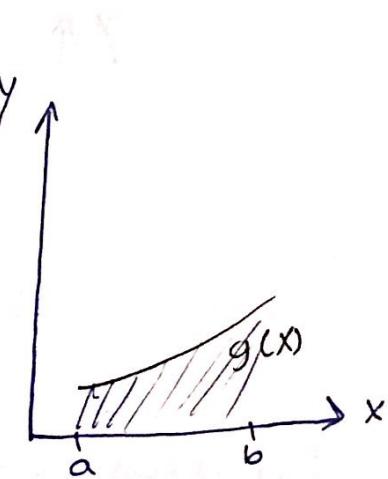
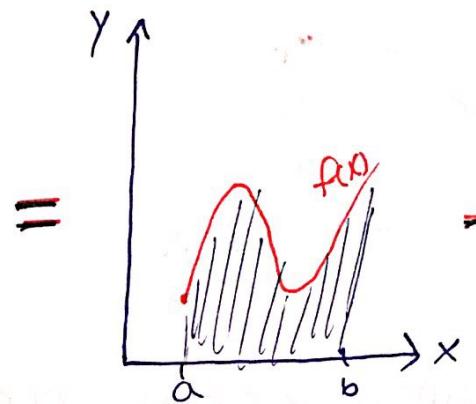
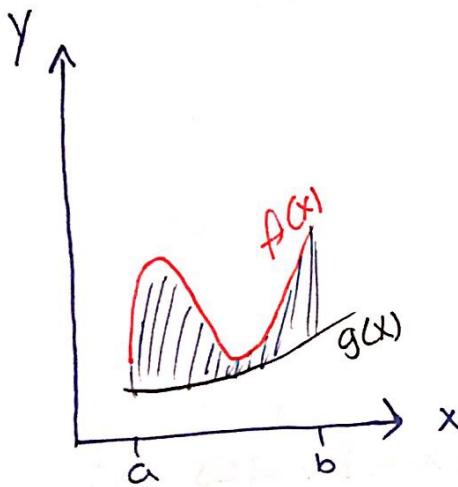
$$2\pi \left(\lim_{R \rightarrow \infty} \left(-e^{-R} - (-e^0) \right) \right) = 2\pi \lim_{R \rightarrow \infty} \left(\frac{-1}{e^R} + 1 \right)$$

$$2\pi \cdot (0+1) = 2\pi \cdot 1$$

3] Areaberäkning

(5)

Arean under kurvan $y=f(x)$, över kurvan $y=g(x)$
och mellan $x=a$ och $x=b$ är:

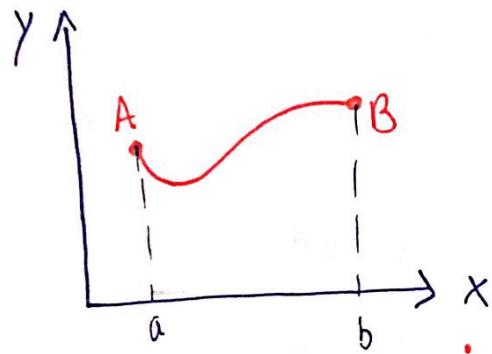
$$\text{Area} = \int_a^b f(x) dx - \int_a^b g(x) dx$$

$$\text{Area} = \int_a^b (f(x) - g(x)) dx$$

Tips: Ni kan kolla vilken kurva som ligger överst genom att stoppa in valfrit x-värde i intervallet $[a, b]$. På så sätt får ni att den kurvan med störst värde ligger överst.

12.4] kurvlängd

Låt L vara längden av kurvan mellan punkterna A och B.

Längden av kurvan $y = f(x)$, $a \leq x \leq b$, ges av:

$$\bullet L = \int_a^b \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx$$

2.5] Räkning på tavlan

(7)

Tentamen 2012-12-10

2] Bestäm arean av det område i första kvadranten (dvs där $x \geq 0$ och $y \geq 0$) som begränsas av kurvan $y = \sqrt{x}$ och linjen $y = x - 2$.

Lös] Vi börjar med att finna skärningspunkterna genom att sätta:

$$y_1 = y_2$$

där $y_1 = \sqrt{x}$ och $y_2 = x - 2$.

$$y_1 = y_2 \Leftrightarrow \sqrt{x} = x - 2 \Rightarrow x = (x-2)^2 \Leftrightarrow$$

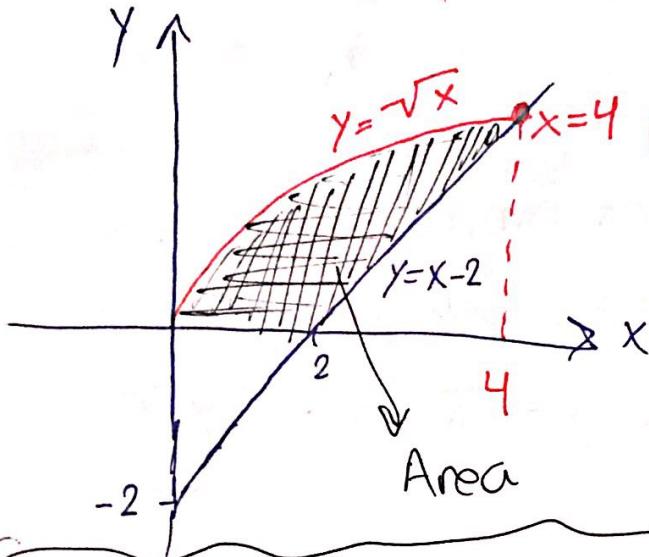
$$x = x^2 - 4x + 4 \Leftrightarrow x^2 - 5x + 4 = 0 \text{ ger}$$

$$\text{lösningarna } x_1 = 4 \text{ och } x_2 = 1.$$

Dock tillkom det falska lösningar då vi kvadrerade ekvation. Vi får alltså att $x_2 = 1$ är en falsk rot.

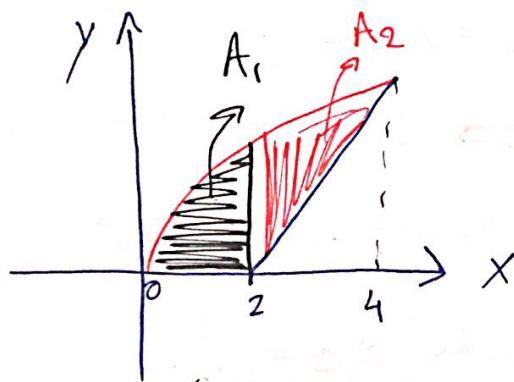
Enda skärningspunkten är $x = 4$.

Vi skissar grafen:

svarta området är arean vi ska beräkna
då $x \geq 0, y \geq 0$ (första kvadranten där).

Detta område kan vi dela upp i 2,

$$\text{Arean } A = A_1 + A_2$$

$$A_1 : \begin{cases} 0 \leq x \leq 2 \\ 0 \leq y \leq -\sqrt{x} \end{cases}$$

$$A_2 = \begin{cases} 2 \leq x \leq 4 \\ 2-x \leq y \leq -\sqrt{x} \end{cases}$$

I intervallet $[2, 4]$ är $-\sqrt{x}$ den
övre grafen.

$$A = \underbrace{A_1}_{\downarrow} + \underbrace{A_2}_{\downarrow} \quad \Leftrightarrow \quad \textcircled{a}$$

$$A = \int_0^2 \sqrt{x} dx + \int_2^4 (\sqrt{x} - (x-2)) dx =$$

$$\left[\frac{2}{3} x^{3/2} \right]_0^2 + \left[\frac{2}{3} x^{3/2} - \frac{x^2}{2} + 2x \right]_2^4 =$$

$$\left(\frac{2}{3} \cdot 2^{\frac{3}{2}} - \frac{2}{3} \cdot 0^{\frac{3}{2}} \right) +$$

$$\left(\left(\frac{2}{3} \cdot 4^{\frac{3}{2}} - \frac{4^2}{2} + 2 \cdot 4 \right) - \left(\frac{2}{3} \cdot 2^{\frac{3}{2}} - \frac{2^2}{2} + 2 \cdot 2 \right) \right) =$$

$$\left(\cancel{\frac{2}{3} \cdot 2^{\frac{3}{2}}} + \frac{2}{3} \cdot 8 - \cancel{\frac{16}{2}} + 8 - \cancel{\frac{2}{3} \cdot 2^{\frac{3}{2}}} + \cancel{\frac{4}{2}} - 4 \right) =$$

$$\frac{2}{3} \cdot 8 + 2 - 4 = \frac{16}{3} - 2 = \frac{10}{13} \text{ A.e.}$$

Arean av området A är $\frac{10}{13}$ A.e.

6] Vi betraktar funktionen

$$f(x) = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$$

definierad på intervallet $-1 \leq x \leq 1$.

A] Skriv upp integralen L som ger

längden av funktionsgrafen $y = f(x)$.

Lös] A] Längden L av kurvan $y = f(x)$

på intervallet $\underbrace{a \leq x \leq b}_{-1 \leq x \leq 1}$ ges av:

$$L = \int_a^b \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx \quad \left\{ \begin{array}{l} f'(x) = \frac{e^x - e^{-x}}{2} \\ a = -1 \quad b = +1 \end{array} \right\} = \int_{-1}^1 \sqrt{1 + \left(\frac{e^x - e^{-x}}{2}\right)^2} dx =$$

Kvadreringsregel

$$\int_{-1}^1 \sqrt{1 + \frac{e^{2x} - (2 \cdot e^x \cdot e^{-x}) + e^{-2x}}{4}} dx = \int_{-1}^1 \sqrt{\frac{4 + e^{2x} - 2 + e^{-2x}}{4}} dx =$$

$$\int_{-1}^1 \sqrt{\frac{2 + e^{2x} + e^{-2x}}{4}} dx = \int_{-1}^1 \sqrt{\frac{(e^x + e^{-x})^2}{4}} dx =$$

$$\int_{-1}^1 \sqrt{\left(\frac{e^x + e^{-x}}{2}\right)^2} dx = \int_{-1}^1 \frac{e^x + e^{-x}}{2} dx$$

B] Beräkna längden av denna kurva

Lös] B] Vi beräknar integralen L .

$$L = \int_{-1}^1 \frac{e^x + e^{-x}}{2} dx = \left[\frac{e^x - e^{-x}}{2} \right]_{-1}^1 =$$

$$\left(\frac{e^1 - e^{-1}}{2} \right) - \left(\frac{e^{-1} - e^{(-1)}}{2} \right) =$$

$$\frac{e - e^{-1}}{2} - \frac{e^{-1} + e^1}{2} = \frac{e - e^{-1} - e^{-1} + e}{2} =$$

$$\frac{2e - 2e^{-1}}{2} = e - e^{-1} = e - \frac{1}{e}$$

$$L = e - \frac{1}{e}$$

Alternativ metod: (hyperboliska funktioners definition)

$$\cosh x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}$$

$$\sinh x = \frac{e^x - e^{-x}}{2}$$

$$\frac{d}{dx} \cosh x = \sinh x$$

$$\frac{d}{dx} \sinh x = \cosh x$$

$$\cosh^2 x - \sinh^2 x = 1$$

Alltså kan den även lösas så här:

$$f(x) = \frac{e^x + e^{-x}}{2} = \cosh x \quad (1)$$

$$f'(x) = \sinh x \Rightarrow (f'(x))^2 = \sinh^2 x$$

$$L = \int_a^b \sqrt{1 + (f'(x))^2} dx = \int_{-1}^1 \sqrt{1 + \sinh^2 x} dx =$$

$$\int_{-1}^1 \sqrt{1 + (\cosh^2 x - 1)} dx = \int_{-1}^1 \sqrt{\cosh^2 x} dx =$$

$$\int_{-1}^1 \cosh x dx = [\sinh x]_{-1}^1 = \left\{ \begin{array}{l} \sinh x = \\ \frac{e^x - e^{-x}}{2} \end{array} \right\} =$$

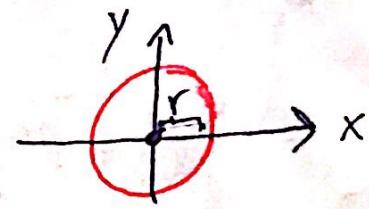
$$\left[\frac{e^x - e^{-x}}{2} \right]_{-1}^1 = e - \frac{1}{e}$$

is b nci

12.] kurvor i parameterform

* En cirkel med radie r centererad i (h, k) ges av ekvationen:

$$\bullet (x-h)^2 + (y-k)^2 = r^2$$

Den består av alla punkter som är på avstånd r till dess center (h, k) . Vi kan då parametrisera cirkeln tex som:

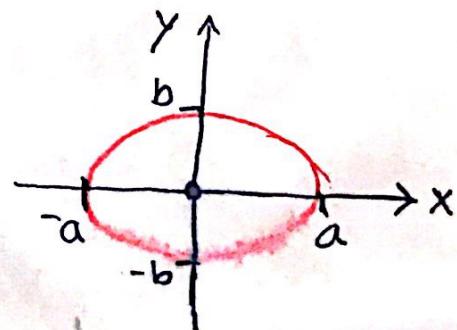
$$\bullet \begin{cases} x(t) = r \cos(t) + h \\ y(t) = r \sin(t) + k \end{cases}, t \in [0, 2\pi]$$

Cirkelns ekvation kan då skrivas på parameterform:

$$\bullet r^2 \cos^2(t) + r^2 \sin^2(t) = r^2$$

* En ellips ges av ekvationen:

$$\bullet \frac{(x-h)^2}{a^2} + \frac{(y-k)^2}{b^2} = 1$$

Där a och b kallas halvaxlar. Vi kan då parametrisera ellipsen:

$$\begin{cases} x(t) = a \cos(t) + h \\ y(t) = b \sin(t) + k \end{cases}, t \in [0, 2\pi]$$

Räkning på tavlan

(13)

Ex] Ange cirkelns mittpunkt samt radie för

$$x^2 + y^2 + 4x - 2y = 4$$

Ange även parametriseringen.

Lös] Vi skriver om ekvationen så att den liknar cirkelns ekvation:

$$(x-h)^2 + (y-k)^2 = r^2$$

Alltså:

$$x^2 + y^2 + 4x - 2y = 4 \iff$$

$$(x^2 + 4x) + (y^2 - 2y) = 4 \iff$$

$$(x+2)^2 - 4 + (y-1)^2 - 1 = 4$$

$$(x+2)^2 + (y-1)^2 = 9$$

Cirkelns mittpunkt är: $(h, k) = (-2, 1)$

Cirkelns radie är: $r^2 = 9 \Rightarrow r = 3$

Parametrisering: $r(t) = \begin{cases} x(t) = 3\cos(t) - 2 \\ y(t) = 3\sin(t) + 1 \end{cases}$

för $0 \leq t \leq 2\pi$.

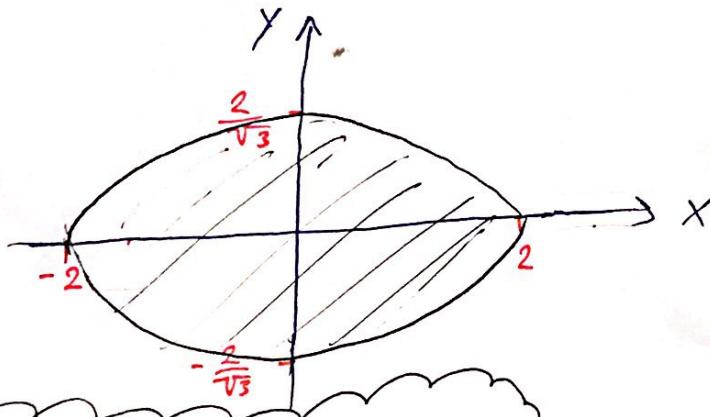
1 Rita ellipsen vars ekvation är,

$$x^2 + 3y^2 = 4$$

Lös] vi skriver om med ellipsens ekvation

$$x^2 + 3y^2 = 4 \Leftrightarrow \frac{x^2}{4} + \frac{3y^2}{4} = \frac{4}{4} \Leftrightarrow$$

$$\frac{x^2}{2^2} + \frac{y^2}{\left(\frac{4}{3}\right)} = 1 \Leftrightarrow \frac{x^2}{2^2} + \frac{y^2}{\left(\frac{2}{\sqrt{3}}\right)^2} = 1$$

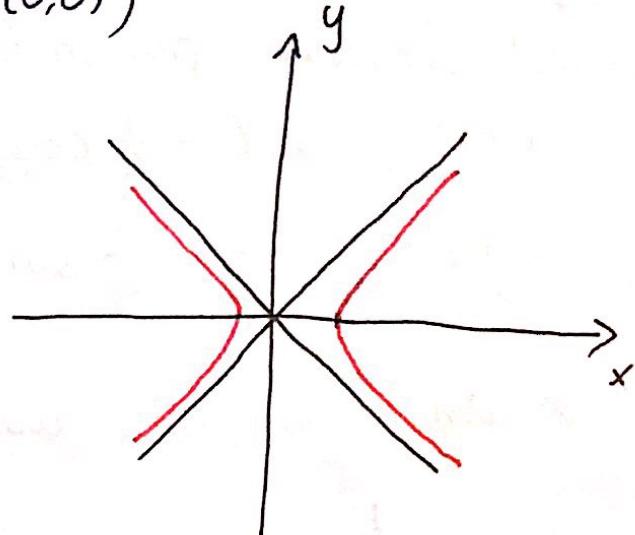

$$\begin{cases} a = 2 \\ b = \frac{2}{\sqrt{3}} \end{cases} \quad (h, k) = (0, 0)$$

Hyperbel (mittpunkt, (0,0))

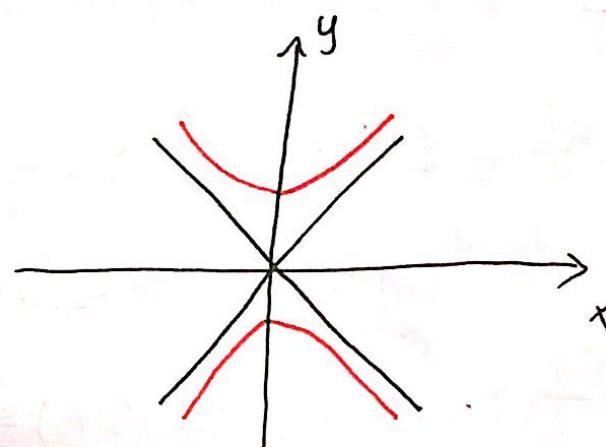
① $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$

skär x-axeln i $x = \pm a$

② $\frac{y^2}{b^2} - \frac{x^2}{a^2} = 1$

skär y-axeln i $y = \pm b$

Både ① o ② har sneda asymptoter,

$$y = \pm \frac{b}{a} \cdot x$$

Rita $2y^2 - 8x^2 = 8$. *

* skrivs om som $\frac{y^2}{4} - \frac{x^2}{1} = 1$, dvs skär
i y-axeln, typ ②.

Asymptoter: $y = \pm \frac{2}{1}x$

Kar y-axeln: $y_{1,2} = \pm 2$

